

Előfizetési árak:
 Egész évre 5 frt — kr.
 Fél évre 2 frt 50 kr.
 Negyed évre 1 frt 25 kr.
 Köszönetek, körjegyzések és tanulóknak egész évre 4 frt.

Minden a lap szemléi részét illető közlemények a szerkesztőségbe (felfűtő város, papnévelde utca 9. sz.) — az előfizetők, hirdetések és felajánlások a kiadósivatalba, Huszár István könyvkereskedésébe küldendők.

Megjelen vasárnaponként.

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetési árak:

Egy négyhasábos petitser ára bélyegen kívül 8 kr. Többzori közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések

100 szóig 2 frt 30 kr belyeggel együtt, — minden további megkezdett 100 szó után 1 frttal több.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Biztató jelek.

Minél jobban érik a liberalizmus s rothasztó hatását a társadalom legben-sejébe, felfelé és lefelé, a kormányzók és a kormányzottakba, a műveltek közé és a néprétegekbe minél jobban terjeszti: annál inkább fog óhajtozni az önközta, erkölcsi és anyagi bajoktól sújtott embe-riség az igaz erkölcs, az igaz jellem, s a mi mindezt magában foglalja, az igaz vallás: a katolicizmus után.

A liberalizmusban való csalódások vissza fogják ismét terelni az embereket az európai civilizáció anyjának a karjaiba, oda vissza, ahonnan a tévely őket kiköz-ken-tette. Mert a liberalizmus, egy lépés-sel tovább a szocializmus s ebből az anarkizmusba vezető út nem az önma-gara eszmélt emberiség útja.

Nálunk szintén erősen kezd duhaj-kodni, de oly időben, midőn a másutt már levont konzekvenciái nyomban kísé-rik s amitó jelszavait pocskká teszik: az alföldön a szocializmus s kissé távo-labb, francia földön, szülőhelyén, a pusztító anarkizmus.

Nem messze vagyunk az általános felocsudástól, a lelétezt liberalizmus hitelt veszíti. Mert hogy csak hazánk-ban maradunk, mire keljen magyarázni azt, hogy a liberalizmus minapi győzel-mét a polgári házassággal semmi külö-nös lelkesedés nem kísérte, mint ez na-gyobb vívmányoknál szokás; semmi me-legebb emóció magoknál a liberalizmus híveinél, hanem minden megy tovább hi-degen a maga útján, mintha semmi sem történt volna? Honnan másból, mint hogy a győzőkre zuhanyként hatott Carnot francia köztársasági elnök sőhaja, melyet Caserio tőre esalt ki belőle s melynek hallatára a magyar liberalis is összerezen, hogy talán még se lehet az jó tan, mely végző konzekvenciáiban ilyen cse-lekedetekre vezet az embert; hogy ta-lán még se tesz jól az, aki a liberaliz-must szolgálja.

Vagy honnan keljen magyarázni azt, hogy kormányunk éppen most, a győzelem napjaiban, olyan gyengének, olyan nem imponálóknak, olyan minden erkölcsi súlyától megfosztottnak mutatkozik, hogy naponként hallani válsághírekről? Honnan masonnan, mint hogy a liberalizmus

többé önmagának se hisz, önmagát se becsüli sokra, mert a csupa fufangokból, ámitásokból élő ember utóljára magára is rá szokott ünni. Nincs annak barátja, csak a kapzsi, aki szípolázhatja; nincs annak tisztelője, még a szolgálja se, ki ke-nyerét eszi. Gyenge az akkor is, mikor erősenek kürtöli magát.

Minden jel arra mutat, hogy a libe-ralizmus minden látszólagos duhajkodása dacára is gyengülni kezd s hitelt kezd veszíteni s hogy ez mihamarabb menjen, arról saját neveltjei, a sikkasztók és esalók, továbbá a szocialisták s anarkis-ták gondoskodni el nem mulasztanak, tetteikkel mutatván be a liberalis tanok jelentőségét.

Ilyen tünetek között a liberalis egy-házpolitikanak minapi diadala nincs miért lehangolná a katolikusokat. Ne mondja tehát senki azt, hogy most már hagyjunk fel minden küzdelemmel s nyugodjunk bele a megmasíthatatlanba.

En azt gondolom, hogy aki így be-szél, az nem jól mérlegelte a hazai álla-potokat.

A liberalisok multkori győzelmé nem saját erejöknek, de a katolikusok sztratégiai hibáinak tudandó be. Egyszerű erömvi győzelem az, minden erkölcsi tar-talom nélkül.

S éppen azért, ha jól egybevetjük a szavazást kísérő körülményeket; ha a magyar katolikusok mai állapotát a csak négy év előttivel összehasonlítjuk: kell hogy ezen körülmények nem lehangolt-ságot, de új erőt öntsének belénk a cse-lekvésre, oly erőt, mely biztos remény-nyel kecsgetet sorsunk jobbra fordulása iránt.

A liberalizmus négy évi duhajkodása nekünk nem ártott, de határozottan hasz-nált.

Mi ma szellemileg erősebbek, cse-lekvésre alkalmasabbak, szóval életrevalóbbak vagyunk, mint csak négy év előtt is, a midőn még magunk is nyakig úsz-tunk a liberalizmus árjában; midőn a szolgálalkúség, alszékonyaság volt a ka-rakterünk; midőn azt se tudtuk már, felvétel-e a kereszttség a kath. egyházba?

Ime a kath. körök egész sora há-lózza be Csáky rendelete óta egész ha-zánkat; 7—8 vidéki kath. lap keletke-zett, mely egész odaadással terjeszti a

kath. eszméket és vivja a szellemi har-cot; ime 7 kath. nagygyűlésen tanultuk azóta a sorakozást s azelőtt ismeretlen jelesek nagy száma mutatkozott be vezé-rül a jövő harcokra. A Magyar Néplap erősen toboroz a nép körében egy alaki-tandó néppárt érdekében. De sőt magán az országgyűlésen nem oly beszédeket hallottunk-e világiaktól a liberalizmus förtelmei ellen, a milyen beszédeket a 70-es években még a pap-képviselők szá-jából se hallottunk soha?

Ezt a megújulását a közállapotnak nem szabad kevesre becsülni. A midőn sokan, aránytalanul sokan az előbbi idő-k-höz viszonyítva kezdik érezni, hogy ők katolikusok, hogy nekik teljesítendő kö-telességeik vannak; midőn a világiak az egyháziakkal versenyezni kezdenek a kath. elvek terjesztésében; midőn annyian az előbbi álszégnykezés helyett bátran lép-nek a világ elé hitők, kath. voltak meg-vallásával: oh az ilyen állapot sokat je-lent s nem lemondásra, hanem új törekvé-sekre, az akció erőteljes folytatására hangol.

A mi ellenfelünk győzelmé csak látszat, csak pillanatnyi siker, mely csak az avatatlankat képes megfélemlíteni; de erkölcsi alapja nincs, buknia kell, amint az öntudatukra ébredt katolikusok és pozitív keresztények megszűnnek félni tőle.

En lelkem egész meggyőződésével bizom jövőnkben, mert esalhatatlan jelek erősítik reményemet. A liberalizmus min-den tēren legzaldokodott; eldobta nemzeti aspirációinkat, fönkrötte a népet, meg-méltelyezte a közérköleseket és másreszt felébresztette a katolikusokat. Ebben már előrelátom a konzervatív keresztény elvek közeli diadalát hazánkban.

Előre tehát kath. testvérek, nincs okunk félni semmitől! Tegye meg min-denki kötelességét, haladjunk a megkez-dett úton, kezét kézbe: tőlünk, elveinktől egy nemzet várja boldogítását.

Előre tehát kath. vezérek, előre közkatonák, velünk az Isten! D.

A régi kórház.

Midőn a halottat behatolják, egy kis nekrológot szoktak felőle írni: helyen levő-nek találjuk tehát a régi kórház búcsuzta-

tójául egy kis „eletrajzot” adni róla dr. Biringer Ferenc barátunk s kórházi igazgató sajtó alatt levő munkája nyomán.

A megyei kórházat 1824-ben alapítot-ták, midőn b. Malonyay János, zemplén-megyei főispán Nyitramegye adminisztráto-rává lón kinevezve. Akkortáiban ugyanis úgy vélték emelni a felavató ünnepegy fe-nyet, ha maradandó emléket emelnek s az megtették, midőn megyei kórházat emeltek. Persze az alapítók közt első helyen, mint mindig úgy akkor is, a nyitrai püspök volt, mert míg Malonyay báró 1500 forint, addig Kluch József nyitrai püspök 4000 fo-rintot tett le. Ezenkívül megindult az ada-kozás árja kivált a nyitrai káptalan, a fő-nemesek, az esztergomi primás s a megye közönsége penzt, tégelt, meszet, deszkát, különösen nagy mennyiségű gabonát ajánlot-tak fel a kórház céljaira egy, hogy rövid idő alatt 13,770 frt és 650 p. méro gabona állt rendelkezésre.

A kórház eleinte 1825-ben Vittencon állítottatott fel, mint a megye geográfiai köz-zeppontján. A kórház főleg elmebetegék és bujakórosok felvételére szolgált és eleinte csak 12 betegágygyal rendelkezett. Hogy a kórház megnyitása annál jelentősebb legyen, ugyanakkorra Vittencre hívták meg a megyei közgyűlést 1828-ban, mikor már az adakozások 42,000 frtot is meghaladtak. Egy-egy ágy alapítványa 1000 pengő forintban lón meghatározva. Nagy jötevőt nyert a kór-ház Rudnay Sándor hgrímásban, ki 1829-ben 2000 pengő frt alapítványt tett le, azonki-vel elte végeig évenként 50 mérő búzát és 100 mérő rozst ajánlott fel.

De esakhamar érezték, hogy a megyé-nek nem geográfiai, hanem társadalmi és közigazgatási központján van helye a kór-háznak, ez okból a Molnosra vezető út mel-lett álló telket annak tulajdonosaitól 14,000 váltó frttért 32 évig zálogba vettek. A kór-ház tehát Nyitrára helyeztetett át és egyik legnagyobb jötevője és nemetője által 1834. szeptember 15-én beszenteltetett; s meg ugyanazon év nov. első napjaiban a Vitten-con levő 19 betegét átszállították Nyitrára. Első orvosa Fakla Dániel sebész volt, ennek halála után 1848-ban dr. Pachner Antal.

Elismeréssel kell itt megemlékeznünk Czaró Bernát sz. Ferencendri atyáról, ki 1834-ben neveztetett ki a kórház felkésze-nek, ennek történetét évről-évre a legnagyobb szorgalommal feljegyezte a ház évkönyveibe mindaddig, mig nem 32 évi hivataloskódása után 1866-ban maga is áldozatul esett a ko-lerás betegék körül teljesített buzgó tevé-kenységének.

A kórháznak 1838-ban már 94,553 frt vagyona volt, mintegy 4000 frtnyi kiadással szemben. 1848—49-ben zsúfolva volt se-besült honvédekkel s így humanitárius ren-deltetésen kívül még hazafiás rendeltetésnek is felelt meg.

A kórház betegeinek élelmezése egész

TÁRCA.

Alfréd és a gyémántgyűrű.

— Irta Mittuch József. —

Szerencsetlen csillagzat alatt született! Még aprilis elseje volt, midőn elvikkantotta magát először itt e földgolyóison s e pere-től kezdve csaf játékszere lett a szeszélyes sorsnak. Hányta-vetette, játékok úzótt vele, míg megokálva keservteltséit, elhatáro-zta, hogy egy csapásra veget vet minden játéknak — megházasodik.

Pörül járt ezzel is. Befogatta cifra szürkeit, elvagtattott az ormándlaki kastélyba, hogy megkerje a szép Jolán kezét s vissza-terti busan, szótlanul, mert Etekat kinalták neki. Igaz, a mi igaz, szép nem igen volt s nem is fiatal, de penzes leány s különben is Alfréd megedzve a sok bajtól fittyet hányt az ily számba nem menő csekélyse-geknek; bantotta ugyan, hogy kudarcot val-loit, de tudott vigasztalódni, nem huza-ha-lasztotta a vigalmas napot, gőzerővel ké-szult minden s rövid egy hónap után haza-hozta Vértések legidősebb leányát, Etekat feleségnek.

Jöttek, szálltak a boldog hetek s el-mulással beköszöntött az unalom. Nem azért volt ám Eteka Vértések leánya, hogy falun, magányban töltse napjait, megunta már a szántó-vetők dalát, a csordák kolomp-ját s városi élet után vágyott.

Alfréd összeszedte cök-mőkjét s föl-rándult Pestre, hogy megostromolja a jó emberek szívét s bárhol, városban állast kaphasson. Fűtől-fához járt, hatalmas csep-pekben hullott az a veríték kipirult arcá-

ról, míg vegre hosszas kopogtatás után buk-kant egy jószívű, érzékeny emberre, ki be-folyásos pártfogójának ígerezett.

Nyugodtan, boldogan sétált végig az utcákon, szőtte a jövő cifra, szép álmait s álmai utvesztőjében elvesztette az irányt is, csatangolt keresztül-kasul a magas házak között s csak sok kerdezes után bukkant fogadjára, hol törődött testének nyughely-et talált.

Epp azon tűnődött, merengett, milyen boldogok lesznek, ha Eteka vagy a fővá-rosi elettel teljesül, midőn halk kopogtatás után fölnyilt az ajtó s kezébe nyomatok egy sürgönyt. Reszketve, izgatottan bontotta föl, végig tutotta tekintetével s arca elkomorult, de hogy is ne, mikor a következőket be-tűzte ki belőle: „Legszébb gyémántgyűrű-met ellopták. Jöjj azonnal! Vigasztalhatat-lan vagyok! Eteka.”

Vége volt minden ábrándnak, meren-gesnek, odarohant a villamos csegenyű gombjához, háromszor, négyszer is meg-nyomta s a csegenyűszóra előrukkolt az egész szolgahad, hogy magas parancsát el-lessek.

— Mondják csak, barátim, mikor indul a vonat Szt.-Ivánra?

Nagyot néztek a frakkos legények, ösz-szeszedtek minden geográfiai tudományukat s hosszas tanakodás után abban állapodtak meg, hogy fél egykor indul Szt.-Ivánra a gőzparipa.

Kezébe vette a bőrdöntő, vállára csapta felöltőjét s gyors lépésben indult az állomás felé. Utközben észrevette, hogy ezüst gom-bos esernyője hiányzik, sarkonfordult, visz-szatért a fogadóba s fölkerde a vele szembe jövő pincért, hozná le a 18. számban ha-gyott esernyőt. Lehozta, átadta s Alfréd

érezékeny szavakkal búcsuzott el tőle. Meg egyszer visszanezett s egy szívessegre kérte: — Hallja barátom, jól jár az órája? — Oh kérem, telen, nyáron és min-dig hajszádra! Most van pont 12, mult öt perccel!

— Köszönöm! Isten vele!

Eliramodott, már a homloka is gyön-gyözött, össze-vissza ba angolt a szűk ut-cákban, azt hitte, hogy Szt.-Ivánon van, hol koronsötét éjjel sem tévedhet el. Harmo-szor is jött ugyanazon helyre, vegre meg-sokalta a céltalan járást s egy rendőrtől kert utbaigazítást. Ahg libeggett, midőn az indóházhoz ért. Odarohant a penztarhoz, hol legnagyobb bosszúságára tudára adták, hogy epp 13 perccel ezelőtt indult el a vonat.

Majd hogy ki nem tört belőle a mé-reg árja, csak túrtőztette magát, nem tudta kire boszankodjek, önmagára-e vagy a pin-cerre. Jogosult merében egy padra vetette magát, s elkecserevésében akkép döntött, hogy meg sem mozdul innen s bevárja az esti vonatot.

Unalmában végigböngészte az összes hirdetésekét s a menetrendek lepedőit, vég-ig járt az összes termeken s az óramutató csak lassan-lassan dögögt előre. Vegre el-érkezett a megváltó pillanat, iszonyatosan hosszú várakozás után, megkönyebbülve, kezében nyomorgatta a zöld vasuti jegyet. Elsőnek szállt a vonatra s mint a ki dől-gát jól vegezte, nyugodtan telepedett egy sarokba, nehez szempillái le-le csukódtak, nem törődött a feltörtető utakkal, edes szenderbe merült. A vonat zakatolása, egyenletes rin-gása, meg edesebb tette szendergését. Az alom is megkezdte csalfa játékát.

Epp Kanizsán volt az étteremben, kedvenc etelet rendelte, a tejfólos laskát s

hegyibe egy üveg badacsonyit, pájtásival találkozott, virágos jökedvény volt, bada-csonyi után jött a somlai s már érezte, hogy zsbongás támad a fejében. Fizettek mindnyájan, fizetett ő is. A pincér bele-markolt hátulsó zsebbe s csodák-csodája, az aprópénzek között ott látja a fénylő gyémántot, Eteka gyűrűjét. Torkon ragadja a tolvaj gazembert s fojtogatja érdeme szer-int. Lárma, zsvajv támad; már kezében tartotta a lopott gyűrűt — s ekkor föl-ébredt!

— Hatvan! Ot perc. Hangzott a ka-lauz tompa szava. Alfréd, mintha félreér-tette volna, merében bántam a kivilágított pályára, ismeretlennek tetszett előtte, meg-uterpallalta a kalauzt, hogy tulajdonképen hol is van? s hangzott a megsemmítő vá-lasz: „Hatvan.”

— Hetven sörényes fene egye meg a dől-gát, hát hová visznek a pokolba? vagy maguk bolondok vagy engem tesznek lövő! Zalaba utazom s Hatvanba cipelnék. Szent-Ivánra váltok jegyet s Kacsatkába szállit-tanak. . .

— Kérem, kérem, Szt.-Iván Liptó-Szt.-Miklós mellett. . .

— A maga bolond, vén fejét, öreg-apám sem volt soha Liptóban! No, ilyet sem ettem még! Hordár, vigye ki a pakko-mat! Fűlesbaglyok, ha nem néznek valamit, rendre fölfofozám valamennyit. S dől-t belő-le a szitok, mint nyár derekán a zuhogó zápor.

Kocsiba ült s mérgesen förmedt a kocsisra:

— Fogadoba hajtsom, akarmelyikbe!

El is iramodott vele, mint a szélvész s meg sem állt csak a fogadó előtt. Meg benu volt a kocsiban már is harsogott: — Nyissanak szobát!

1857-ig az ottani orvos által eszközöltetett, az első herlő, Feder Antal volt. Nagy érdemeket szerzett a kórház körül dr. Gasparik Rezső, ki 1865. állott a kórház elére s belátván az idők folytán felmerült hiányokat, a mai új kórház létesítésének eszméjét voltal-kepen ő vetette fel. Mert az elmebetegék és bujakórosoknál kivál legelőbb 20 más beteg volt felvehető, s Gasparik alatt volt rá eset, hogy 20 beteg helyett 100 is szorongott a kórházban egyszerre; s e túlszűfoltás miatt a betegség sokszor nemcsak elnyomatva nem lőn, hanem ragályozás folytán másokra is elharapozott.

E hajon segitendők 1871-ben építettek a külön álló bujakóros és tebolydai osztályt Vaczulik Antal mérnök vezetése alatt, mi több mint 16 ezer frtba került.

1880-ban dr. Thuróczy Károly vette át a kórház vezetését, kinek elévülhetlen érdemei vannak, különösen abban, hogy az intézetet, amennyiben azt a régi falak közt megtenni lehetett, az orvosi tudomány újabb, egészen modern színvonalára emelte. 1890 januárius óta pedig dr. Biringer Ferenc vette át a kórház igazgatását, kinek áldás-das működését azonban, mint ott jelenleg is működőket, más alkalomra halasztjuk.

Iskolai értesítők.

Bezáródván a tanév, az iskolák igazgatói értesítőikben számolnak be a befejezett tanév működéséről, az iskolák életéről s az elért eredményről. Ezekben az értesítőikben kulturális haladásunk főmérője foglaltatik, a melyről levélváltást, hogy az iskolai ifjuság formális képzése mennyire haladt a multhoz képest.

Ambar pedig a tanintézetek elterelő eleme: a szellem, nehezen olvasható ki az ilyen értesítőik rubrikákba foglalt adataiból, melyek inkább a bürokrácia mai igényeivel számolnak, megis a külső életet jellemző adatokból nem egy következtetés vonható az illető intézet belső életére is, a mennyire a tanítás foka t. i. a nevelés céljaira is szolgálhat. Teljes képet egy tanintézetéről tulajdonképen csak az szerezhethet magának, a ki közelről szemléli mind a tanárokat, azok jellemét, szellemét és működését, mind pedig a tanuló magatartását és a köztük érvényesülő törekvéseket, gondolkozási irányt.

Innen van, hogy nem egy esetben az értesítő adatai dacára is az érdekelt közönség más véleményével van valamely tanintézetéről, mint az olyan, a ki csak az értesítő alapján képez magának fogalmat róla. A hozzánk beküldött értesítőkből egy kis képet állítunk össze, amennyire az a minket közelebből érdeklő Nyitra és Trencsenyegyre vonatkozik.

1. *A nyitrai róm. kath. főgimnázium* 1893-4. iskolai értesítője. Közzetesi Horvát Sándor igazgató.

Egyike a legpontosabban összeállított értesítőnek, mely minden tekintetben felvilágosítást nyújt a nyitrai főgimnázium ez évi működéséről. A szokásos értekezés helyen maga az igazgató kezdi meg a nyitrai piaristák kollégiumának történetére vonatkozó *okmánytár* közlését, a mi által a közoktatásügyi kormány azon hangsúlyozott kívánságának akar megfelelni, hogy az egyes iskolák történetük anyagát és feldolgozását a haza ezredéves ünnepének idejére egybeállítva mutassák be.

A 117 lapra terjedő közlemény csupa és pedig legnagyobb részben latin okmányokból áll, melyekből nemcsak a piarista kollégium megalapításának történetét, hanem a mi a mult század kulturtörténetére fontos, az akkori emberek vallásosságát, az

— Boesánatot kerek — mondá nagy alázatossággal a főpincér — mind le vannak foglalva.

Alfredban fölfört a ver, már magában véve az, hogy pincért látott, fölkorbaesolta kedélyét, izmai dagadtak, szilaj erőt érzett magában, mint a puszták tigrise.

— Hát a rongy feszek mindenét, még szobát sem kapni e sáros faluban?

— Turisták foglaltak le mindent, kérem.

— Na, hisz azoknak a naplopóknak sines egyéb dolguk, mint kóborogni szerzet; így sines? semmi sines?

— Az van?

— No hat akkor mit mátyog összeviszsa, vezessen oda!

A következő perében már bent volt a szobában, sőtben motoszkáltak, titokzatos hortyogás hallatszott az ágy melyéből s Alfred nekiment egy széknek, földre döntötte a hortyogó ruháját s hanyatt vágódott ő is a sikos padlóra. Cifrákat káromkodva szedegette az alvó s a maga holmiját, visszarakta helyére, gyertyát gyújtott s az idegen csak vigan hortyogott. Fitymálva pislantott rá Alfred és oda szolt felele:

— No, te is nimet vagy, hogy ennyire alszol!

Levetkőzött, lefeküdt s rövidre rá versenyt hortyogtak Alfred meg a nemet sógor. Alig derengett a hajnal, fölkelődött az idegen s lábujjhegyen kiosont a szobából. Nemsokára mozogni kezdtek a turisták s fölbresztették Alfredet java álmából. Inkább ne ébredett volna e szerencsétlen napra!

Végig nyújtózott a rövid ágyon, nagyot ásított s szokott mondurjába vágta magát. Jóízű megreggelizett s rágyújtott egy hollandira, kovácsolt nagy terveket,

ebből fakadó jótékonyági hajlamot, mely a „lelki üdvösségért és az Ur Jézus dicsőségért” tette alapítványait, a régi piaristák szellemét, a nyitrai gimnázium növedekéi közt fennállott „Mária-társulat” nevelő hatását is bőven megismerhetni. A közleménynek minden érdekessége mellett is, tekintve hogy azt az okmányok latin nyelve miatt a deakok és szülei nem igen élvezhetik, nekünk ugyilásból, hogy az jobban beillt volna a „Századok”-ba, mint a gimnáziumi értesítőbe.

Azután kiemeli az értesítő a gimn. lefolyt tanévéről a fontosabb történelmi adatokat; súlyosabb kihágás, mely kizárást vont volna maga után, e tanévben nem fordult elő; az illetékes körök a gimn. ujjáépítésével foglalkoznak; közli továbbá az osztályonként előadott tananyagot.

A gimnáziumban Sz. Ágoston-egyesület létezik, a szegényebb tanulóknak könyvekkel való ellátása céljából 11,000 forint vagyonnal; van „Dugonics” önképzőkör, melynek 121 tagja volt, zeneköre és énekiskolája.

Az értesítőnek „öszöndíjak, segélyek és jutalmak” címen közzölt részlete humanitárius szempontból mutatja, hogy a nyitrai deakokról a nyitrai püspökök s más előkelő férfiak fölötté böven gondoskodtak; nem sok van ilyen gimnázium az országban. Valami 90-en részesültek öszöndíjban és segélyben s 42 ingyen ellátásban, csak Bende megyés püspöknek magának 30 kosztosa van.

El nem halgathatjuk azonban épen ennél a pontnál, hogy nem gondoljuk helyesnek egyrészt az öszöndíjak összehalmozását: vagy hármát találunk, a kiknek háromféle és pedig nagyobb öszöndíjuk is van, vagy pedig kosztjuk és nagyobb öszöndíjuk hozzá; másrészt hogy olyanoknak adassék öszöndíj, a kik erre nem szorulnak vagy kevésbé érdemesek. Az öszöndíj jól tanuló és szegényebb sorsu deaknak való, a kire ez valóban öszöndíj díj. Ellenkezőleg a jótékonyág könnyen a proletariátus szaporítására vezet. Nevezetesen a helyben lakó szülők gyermekeinél, a kik nem kerülnek anyiba, mertekletesebben és különös tekintettel a szorgalomra kellene az öszöndíj adományozásnál eljárni; mert szepdolog az öszöndíj, de annak megvannak a magasabb feltételei és céljai.

A gimnáziumban 16 tanár működött, a tanuló száma 426 volt, izraelita 80; bukkott 70; érettségi vizsgálatot 24-en állottak ki, 7-en jelesen, köztük 3 növedékpap.

Az érettségi magyar írásbeli tételek között van egy a kath. gimnázium hívatásához méltó téma: Az ifjúkor legfőbb övszere a vallásosság. Az évi iskolai írásbeli magyar dolgozatok tárgyai nincsenek közölve. A beiratások a jövő tanévre szent. ho 1., 2. és 4-en eszközöltetnek, delélt 8—12 óráig.

2. *A privigyei róm. kath. alginimázium* értesítője. Közzetesi Kádek István igazgató. Az értesítő Szakats János jelentése a Sporzon Ernő elnökele alatt álló alumnem ez évi működéséről vezet be. Az alumnem célja a szegényebb tanulóknak pénzrel és könyvekkel való segélyezése, melyre 278 forint 82 kr fordítottak ez évből; összes vagyona 6183 frt86 kr.

8 tanár alatt 73 tanuló látogatta a gimnáziumot, köztük 20 izraelita. Bukott 11. A tanuló ifjuság erkölcsi magaviselete általában egész even at jó és megnyugtató volt. Az ifjuság az év folyamán tanarainak vezetése alatt többször tett kirándulást. Tandija 24 frt.

Kétszáz év előtt Privigyéről jöttek a piaristák Nyitrra is, de ennek a gimnázium-

végigbetűzte a tegnapi lapokat s melyeseg politikai töprengése között a szivar tüzes végét emelte ajkahoz s bodor füst helyett, hogy szitokláva özönlött szájából, nagyon természetes. Jogosult mérgeben visszautazott Pestre, hogy a legközelebbi vonattal ősei Szt. Ivánjára induljon.

Alig robotgott be a vonat a pesti állomásra, Alfred már ott állt a kocsi ajtajában, nagy grandezával végig vizsgálva a nyüzsgő tömeget. Leszállt, megfordult s abban a pillanatban előtte terem egy marcina rendőr, ama különös óhajjal, hogy minden celtalan ellenállást kerülve, kövesse azonnal a törvény nevében.

Alfred nem tudta mire magyarazni a dolgot, emlékébe idézte lezajlott életét s hiába kutatott, nem talált okot, de meg árnyekot sem, mely őt a rendőrség kezére jatsza. Sertett onerzetet palástolva, fulminans kifakadásokra keszült s a kapitányság vezető út open eléggő volt ahhoz, hogy megfogalmazzon egy hatalmas beszédet, melyben minden szót embert, kezdve a főkapitánytól, le az utolsó Mihászna Andrásig, amugy istenigazában lehurrogat.

Ott állt a kapitány előtt dult arecal, mint egy római gladiator, élet-halálra keszen.

— A személyleírás egyezik; az ismeretelő jelek; a szürke kabát, jobb ujján a fesles kétszögletű teszik, hogy maga lopja a gyémántgyűrűt. Kutassatok át zsebeit — parancsolta a kapitány. Ugy állt ott, mint a rodusi kolosszus, mozdulatlanul, midőn a szentsegtelen rendőri kezek végigkotoráztak kabátja zsebeiben; már-már dorogui kezdett s kitoró felben volt a villámterhes forogtet, csak a kutatás végére vart.

Lassan előkerültek a zsebek fenekéről a szentsegtörő kezek s az egyik ujjai közt

umnak oly hosszú idő alatt még sem akadt jötevője, ki öszöndíjt alapított volna tanulói számára. Van egy Kis Ignác-fele és egy, a helybeli izraeliták által nem rég tett alapítványa, de az előbbi csak 12 frtot, az utóbbi 10 frtot kamatoz.

Jellemző továbbá kath. állapotainkra, hogy ez a kis gimnázium is a piaristák vezetése alatt áll, azaz ők tartják fenn, de a miniszter az ura, az kormányozza rendelkezeteivel, a mi a protestánsoknál egyáltalán nem volna lehetséges.

3. *Az érsekújvári közégi kath. gimnázium* értesítője. Közli Felix János igazgató.

Elsőnek Vranesits Gyula: Európa déli félszigetei közül a nyugati címen Spanyolország és Portugáliáról értekeznek, illetőleg a felig kész földrajzából egy részletet közöl mutatványul. Következnek adatok az évi történetből, melyek szerint az intézetnek ugy külső, mint belső állapota az egész even at jó és teljesen megnyugtató volt.

Hét tanár vezetése alatt 183 tanulója volt, 57 izraelita; bukkott 32. Az intézetnek két 100 frtos alapítványa van.

A használt tankönyvek közül csak Mangold történelmére van megjegyzésünk, kit, mint nem objektív író, kath. gimnáziumban nem szivesen látunk. Protestánsok e tekintetben is jobban vigyáznak ifjuságuk oktatására. (Folyt. köv.)

Levelezés.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Mult hó 28-án a bajmőci fürdőben a privigyei járás nagyszámú és intelligens közönsége és Turócmegye kiküldöttei jelenlétében Nyitra vármegye alispánja elnökele alatt megtartott értekezlet határozatát röviden esztelve jelzem, hogy a privigyei járás rég ohajtott vágya valószínűleg a megvalósuláshoz közeledik.

Az értekezleten, mely csupán a Nagy-Belice-Privigyeit Znióvaraljai kiépítendő vasút érdekében lett összehívva és ennek létesítése célú tüze, Sporzon Ernő, a kerület országgyűlési képviselője olyatén indítványt adott be, hogy azon esetben, ha a Znióvaraljai terjedő vasutvonalnak a finanszírozása keresztül nem vihető, a privigyei járás közsegei által adandó segélyösszeg megvénke a megállapítása a hozzájárulási tárgyalások alkalmával a nagy-belice-privigyei vasutvonalra is egy határozott összeg állapittassék meg.

Indítványa ellen Rakovszky Ferenc kir. kamarás szóltat fel, indokolván, hogy az alsó járásk közönsége nem lesz hajlandó a Privigyei terjedő szakvonalhoz hozzájárulni; különben is, ha a vasutvonal csupán Privigyeig épülne ki, a Znióig való kiépítésnek hosszú időre eleje vetetnek s ez által a nyitrai vasút megszűnnék stratégiai szempontból fontosnak tekintetni s csupán a helyi érdekek szolgálatában állana. Sporzon indítványa mellett Majthenyi Rezső és Albert novaki földbirtokosok foglaltak állásponot, de szinten kevés szerencsével, a mennyiben az értekezlet a vármegye és a nagyközönség intencióit elfogadva, a hozzájárulást nagybelice-znióvaraljai vonalra kimondotta.

Zarkóczy Tivadar, Turócmegye stubnyai járásának főszolgabírája, mint a törvényhatóság kiküldötte, jelentést tett arról, hogy Turócmegye közönsége a legutóbb megtartott közgyűlése alkalmával e célra 50,000 frtot szavazott meg, de kilitásba helyezte, hogy a közsegek és magánosok által nyújtandó hozzájárulás valószínűleg 150

kis papircsomagot szorongatott. Fölbontják a burkot s előcsillan Eteka gyémántgyűrűje.

Alfred meglepetésében majd hanyatt vágódott, nezte, vizsgálta az előkerült jószágot minden oldalról s csak annál jobban látta, hogy az Eteka gyűrűje.

Nagyott gondolva, szonokolni kezdett: — Osem mind nemes, becsületes emberek voltak s en szent emlékünek adozva, nem türhetem, hogy becsületesem ily szennyfolt ejtessenek. — Elmondta pesti, hatvani kalandjait az igazsághoz híven s ekképen folytata: s itt esett meg a baj. A hatvani fogadóban halótársam volt, most már bizonyossággal mondhatom, hogy az volt a tolvaj. A sötétben feldöntöttem a széket, hol a ruhája volt. A sietsegen föleleltem a felöltöket, melyeknek egy és ugyanazon színe tevedésbe könnyen ejtethett. Nem is tudtam, csak most vettem észre, hogy idegen felöltő van rajtam s maguk meghallgatlanul, ártatlan retemre, esaiónak, tolvajnak, gazembernek tartanak. Engedelmet kérek, emeg ne mondjon senki annak, mert fölpofozom es sertett becsületeset bárkivel szemben is megvédem. A tolvaj megszökött s csak az en peciemnek köszönhetik, hogy a további kutatásoktól megmenekedtek. Gyázatos dolog, hogy tisztességes. . .

Itt felbeszakította a kapitány, válogatott kifejezése miatt rendretusította s átadta egy rendőrnök, ki kötelességének eleget tett.

— Protestálok a végig boszantó bánásmód miatt, én ferje vagyok. . . Az ajtó nagyot nyikorgott s Alfred dutyiba került.

Etelkának sürgönyöztek, hogy a gyűrű

ezerre fog emelkedni. Előterjesztése az értekezlet által nagy örömmel fogadtatott.

A m. kir. tud. egyetem znióvaraljai uradalmanak képviseletében Akantisz Rezső erdömester kijelenti, hogy ő a vallás és közoktatásügyi miniszteriumnak oly értelmű előterjesztést tett, mely szerint az uradalom érdekeinek előmozdítását ezen vasút kiépítése nagyban fogná elősegíteni. Szót emelt még Modrányi Iván főszolgabíró, esetelven a privigyei járásra ezen vasút jótékony hatását, mely által a különben is szegény vidék anyagi, erkölcsi és kulturális viszonyai nagyon kedvező atalakuláson menének keresztül, a legnagyobbreszt napszámából elő nép számára megnyílnának a kereseti források, az ipar és kereskedelem felvirágozék és a közvagyonosodás előmozdittaték.

Végül az értekezlet az elnöklő alispánnak jegyzőkönyvileg köszönetet szavazott és felkérte, hogy ezen ügyet magáéva téve, annak létesítését mozdítsa elő. r. l.

Gyűjtés a Vágvölgyi vízkárosultak javára.

Negyedieknek: dr. Csippek Sándor 5 frt, Bezák György 2 frt.

Vágvölgyieknek általában: dr. Csippek Sándor 10 frt, dr. Bartosik Antal 5 frt, dr. Francsey Lajos 5 frt, összesen 27 forint Atvitel a mult számból 149 frt 41 kr. Főösszeg 176 frt 41 kr.

Helyi és vegyes hírek.

Tegnap szentelte áldozároká

püspök ur ő mlga gr. Batthyány Vilmos, Bárdy Antal, Blazsek Lajos, Blunár János, Fröhlich János, Misik Károly, Német István, Thurzó Ferenc theologusokat. A szentelésnél jelen voltak gr. Batthyány edes anyja, gr. Széchenyi Fanni, szül. Erdődy; testvérei: gr. Batthyány Tivadar, fiunei képviselő, a ki egészen a 48-iki Batthyány miniszterelőkhoz hasonlít, nejevel Ernesztinnel, Bela és Tamas katonatisztek; nővérei Olga, Jusztin; rokonai id. és ifju gróf Széchenyi Tivadar, mind Felső-Lendvaról (Vasm.); továbbá Ratkovics kanonok és Edelmana prem. tanár Szombathelyről; Weiser S. J. Pozsonyból, 1-kor ebed volt a püspöki asztalnál 50 teretke. Igen lelkes tosztokat mondtak a püspök ur, gr. Széchenyi Tivadar és a fiunei képviselő, ki eddig is az egyház ügyéért oly sok harcot adott ki, 5 órák a püspök ur vendégével Meocsonokra ment, hol ma, vasárnap a fiatal Batthyány-ék primáciáját tartja és előreláthatólag egész szeptemberig tartózkodni fog.

A nyitrai kis szemináriumba felvételre 21 tanuló jelentkezett, ezekből püspök ur mlga júl. 3-ki esővizsgálaton 10-et vett fel, és pedig VII. osztályra Bohos Károlyt a nyitrai, VI. osztályra Fikorn Ferencet a selmecbányai, V. osztályra Chrenko Antalt, Martincsek Jánost, Szőke Józsefet a nyitrai, Hatala Istvánt, Kahay Jozsefet, Mariny Ferencet, Misik Istvánt a trencseni és Diera Alajost a levai gimnáziumból.

Az András-dombon letező sz.

Mihály-kápolna, mely a püspök patronusa alá tartozik, a het folyamán restaurálás alá kerül. Erdekes megemlíteni, hogy ez a multban ismételen atalakított kápolna a régi Nyitra egyik maradványa, egykorou nagy temetővel körülvéve, melynek sok sírját a néhány év előtt törtent plantozások kiásták. Aból a régi Nyitrrából való, midőn közel hozzá, de 1 századdal előtte a ferenciek a város falán kívül, melynek némi nyomai szinten láthatók, laktak, a legújabb időkig meg barátpincék vagy nagypokolnak ne-

megkerült. Örömeben fölzónozott Pestre s beállított a kapitányi hivatalba. Gyűrűjére ráismert s a fardozásért a legmelyebb köszönetet tolmácsolva, távozni akart, de a kapitány óhajára, még pár percre maradt.

— Vezessenk elő a foglyot, mert rendületlen állítja, hogy Önnek a ferje, szembesíteni kell, hadd álcázzuk le azt a hazugot.

— Igaz, hogy ferjem nincs odahaza, de hogy ő követte volna el a lopást, merőn lehetetlen.

Ekkor csattant a kílincs s egy eles sikoltás hasította at a levegőt.

— Alfred!

— Eteka!

— Az Isten szerelméért, hogy kerülhetett ide?

— Látod, a sorsom mily csuf játékot üz velem! Hivatalom, becsületesem, mind oda van, a te gyűrűd aran. Jöjj, hadd öleljelek keblemre! . . .

Csók csók után csattant, hol az egyik, hol a másik ajkáról s ez eléggő bizonyíték volt meg a kapitánynak is, hogy köztük a hitvesi összeköttetést tenyleg létezőnek elismerje.

Alfred a szabadság mámorában össze akarta vásárolni Budapest összes kirakatát s csak midőn fizetni akart, látta, hogy felöltőjevel penze is elveszett.

Bujában azonnal Szt.-Ivánra utazott s ott a lombos gesztenyek, bálványfák árnyában átkozta a sorsot, mely szeszélyeivel oly boldogtalanná teszi. Nem is mozdul azóta ősei fészékéből. Kuriájának s Eteka-jának él.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Nyitra és környéke részére a

Véghlesi Vera-forrás

egyedüli elarusítását és foraktárát eme forrás igazgatóságától elnyertem.

A „Vera-forrás” vize, mint azt legelőkebb orvosudoraink véleményezték, hazánk savanyu vizei között a legelső között foglal helyet, a Gieshüblt teljesen pótolja. Mindamelletti fölötté olesó s ennél fogva megérdemli a n. é. közönség becses figyelmét s pártfogását a külföldi vizekkel szemben.

A „VERA-FORRÁS” ÁRAI:
Ládákban a 20 40 és 50 üveg csomagolva
1 literes üveg frt 0 18 1 1/2 literes üveg frt 0 28
2 literes üveg frt 0 24 2 literes üveg frt 0 32
Egy literes üveg frt 0 24 2 literes üveg frt 0 32
Eltűnben az üveg üvegeket a következő árakban
1 literes üveg frt 2 1/2 krral 1 1/2 literes 4 1/2 krral
2 literes üveg frt 3 1/2 krral 2 literes üveg frt 5 1/2 krral
ha azok ladába csomagolva raktárhoz vagy vasúti állomáshoz szállítanak.
Amennyiben a n. é. közönség h. nyelvet ismerelve a becses tudomására hozom, maradtam mely tisztelettel

FRITZE BÓDOG fűszerkereskedő NYITRÁN.

„HUNGARIA”

országos magyar vajkiviteli részvénytársaság értesíti a t. gazdaközönséget,

hogy irodáját **Budapestben, Dalszínház-utca 10. sz. a.** megnyitotta és vajtermelésre vonatkozó bejelentéseket elfogad és vajszállítási szerződéseket köt: **a vajvételt** azonban csak f. é. október hó 1-én kezdi meg.

Ennél fogva felkérjük a t. gazdaközönséget mielőbbi bejelentkezésre, mert egy vajtermelésre berendezendő tejjgazdaság felszerelése tekintettel a már is beállott tömeges megrendelésekre legalább is 8 hetet vesz igénybe.

Részletes, az egész okszerű vajtermelést röviden tárgyaló szó- vagy írásbeli felvilágosításokkal legnagyobb készséggel szolgálunk.

A „Hungaria” országos magyar vajkiviteli részvénytársaság igazgatója:
Báró Jósika Gábor s. k., elnök.
Kunkel Imre s. k., vezér igazgató.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZET

(BUDAPEST, Károly-körút 3. sz.) 41. 3-6

működését **Nyitramegye** területén megkezdte, — képviselővel pedig alulírottat bízta meg.

Létjogosultságuk manapság egyedül a kölcsönösségre alapított biztosítási intézeteknek van.

Dijai olcsósága miatt Magyarországon egyedül fenti „SZÖVETKEZET” fogja a közönség érdekeit valóban szolgálni.

A közönség jég és tűzbiztosítási díjak címén eddig évente jóformán annyit fizetett, mint a mennyit evi adója tesz ki

— Az ezentúl másként lesz! —

A közönség eddig fizetett:

Részvénytársaságoknál:	Nálunk fog fizetni:
400 frt értékű számlatetőzetért, a 2:50 = 10 frt — krt.	á 1 frt = 4 frt — krt
kötvényilleték 60 „	kötvényilleték 0 „ 00 „
bélyegilleték 1 1/2 % 16 „	bélyegilleték — „ 06 „
összesen 10 frt 76 krt.	összesen 4 frt 06 krt

Takarmányfélék és gabonabiztosításért fizetett:

Részvénytársaságoknál:	Nálunk fog fizetni:
400 frt érték után 1 óra a 50 kr = 2 frt — krt.	á 30 kr = 1 frt 20 krt
kötvényilleték 50 „	kötvényilleték 0 „ 00 „
bélyegilleték 1 1/2 % 04 „	bélyegilleték 1 1/2 % 02 „
összesen 2 frt 54 krt.	összesen 1 frt 22 krt

A díjak olcsósága á alány vagy u. n. Generalbiztosítóknál még szembetűnőbb!

Az „ORSZÁGOS MAGYAR KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZET”-nél oly díjért mit az előtt valaki részvénytársaságoknál 1500 frt értéknek csupán 3 havi biztosításáért fizetett, átalányban 3000 frt értéket biztosíthat **egész évre.**

Dijaink tehát 8-szorta olcsóbbak!

A szövetkezet igazgatósága következő urakból áll:

TELEKI GÉZA gróf elnök, CSÁVOSSY BÉLA alelnök, ANDRÁSSY GÉZA gróf, AHSBAHS LEO lovag, DESSEWFFY ARISTID, KOMJÁTHY BELA, MEGYERIKRAUSZ LAJOS, PÉCHY TAMÁS, ROTHKUGEL ARNOLD lovag, RUDNYANSZKY BELA, SZENTKIRÁLYI KALMAN, SZTARAY ISTVAN gróf, SZÖNYI ZSIGMOND, TELEKI SANDOR gróf. Vezérigazgató: SZÖNYI ZSIGMOND.

A megnevezettek társadalmi és vagyoni pozíciója annyi garanciát nyújt, hogy a közönség teljes bizalommal biztosíthatja vagyonát a „szövetkezetnek.”

A t. e. közönség minél számosabb megbízásait kéri és bővebb felvilágosítással szolgál teljes tisztelettel

Deák János

az O. M. K. biztosító szövetkezet főigazgatója, Nyitrán.

NB. Minthogy szövetkezetünk a megye minden községében ügynökkéket állít s az ügynők megválasztásával én vagyok megítizva, felkértem mindazokat, kik szövetkezetünk ügynőségét elvállalni óhajtják, hogy e célból hozzám fordulni szíveskedjenek.

• AGRICOLA •

ÉRCÖNTÖDE ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

ALÁÍRÁSI FELHÍVÁS

Nyitrán AGRICOLA ércöntöde és gépgyár részvénytársaság cég alatt **HÁROMSZÁZEZER KORONA** alaptőkével

egy oly vállalat alapították, melynek tárgya a Nyitrán levő Weisz Sándor-féle gazdasági gépgyár, érc és vasöntöde cég alatt gyári üzlet folytatása, jelesen: gazdasági gépek és eszközök, gépszám és munkagépek gyártása, valamint az ezen tárgyakkal való kereskedés leend.

A részvénytársaság alaptőkéje háromszázezer korona lévén, ezen alaptőke **1500 drb** névre szóló, egyenként **200 korona — 100 forint** névértékű részvényre oszlik.

Az alapítók sem maguknak, sem pedig másoknak semmiféle előnyököt nem biztosítanak, mi okból a részvények névértékben bocsáttatnak ki aláírásra.

Az alaptőke legnagyobb része már jegyezve lévén, az alapítóknek még nem jegyzett kisebb részére nevez, ezennel nyilvános aláírási felhívás bocsáttatik ki a következő feltételek alapján:

1. A kibocsátási ár 200 korona — 100 o. é. frt névérték.
2. Az aláírás alkalmával a jegyzett összeg 10% a készpénzben fedezetül leteendő.
3. A jegyzett összeg készpénzben két részletben fizetendő, és pedig: 1894. évi szeptember hó 1-ig 50%, és 1894. évi október hó 15-ig 50%. — Az aláírásakor átadott 10%-nyi fedezet az első részlet lefizetésekor beszámítható.
4. Tulajegyzés esetére az alapítók fentartják maguknak a redukálás jogát.

A részvények aláírásának jegyzési zárhatárideje 1894. augusztus hó 1.

— Aláírásokat elfogad: —

A „Nyitramegyei gazdasági egyesület” titkára: Meskó Pál úr.
A „Nyitravölgyi gazdasági egyesület” alelnöke: báró Friesenhof Gergely úr.

érsékvári takarékpénztár, komáromi első takarékpénztár részvénytársaság, lévai takarékpénztár, nagygyomai takarékpénztár, nyitrai iparbank mint részvénytársaság, nyitrai hitelbank, nyitrai kereskedelmi és hitelintézet, nyitrai népbank részvénytársaság, nyitrai takarékpénztár, nyitrai szövetkezeti takarékpénztár, <td>nyitrai takarékpénztár, szenci takarékpénztári egyesület, trenesényi takarékpénztár részvénytársaság, első vágsellyei takarékpénztár, vágújhelyi takarékpénztár, verbói takarékpénztár, végül a részvénytársaság alulírott alapítói, ugy-szintén az alapítók végrehajtó bizottságának központi irodája (Nyitrán, Kalmár-u. 15. sz.) és az ez által felkért megbízottak.</td>	nyitrai takarékpénztár, szenci takarékpénztári egyesület, trenesényi takarékpénztár részvénytársaság, első vágsellyei takarékpénztár, vágújhelyi takarékpénztár, verbói takarékpénztár, végül a részvénytársaság alulírott alapítói, ugy-szintén az alapítók végrehajtó bizottságának központi irodája (Nyitrán, Kalmár-u. 15. sz.) és az ez által felkért megbízottak.
---	---

Az alapítóknek Nyitrán, 1894. évi május hó 2-án tartott üléséből. 36. 7-10.

Br. Schmertzing István. Br. Friesenhof Gergely. Gerstl Gyula.
Karsay Lajos. Dr. Szulyovszky Dezső. Meskó Pál.

MAGYARORSZÁG

TELJESEN FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: **HOLLÓ LAJOS** dr., orsz. képviselő.

REGGEL az ország legtávolabb eső részeiben is már az olvasó kezében van.

A Magyarország politikai, közgazdasági és társadalmi tudósításával az összes lapokat megelőzi.

A Magyarországból a közönség már korábban olvashatja az országgyűlés tárgyalásait kimé-ritó alakban, az aznap összes kül- és belső eseményeket, kimerítő tozsdai tudósításokat stb. stb.

A Magyarország eddig is tanújelt adta, hogy lértas bátorsággal küzi az ország függetlenségét és önállóságát, és szembe száll minden korrupcióval és közelítőnk minden visszaélésével megítiztani törekszik.

A Magyarország független minden hatalomtól, minden magánérdéktől senkinek alárendelve nincs, s így állapontját nyíltan és egyenesen mondhatja ki bárkivel szemben.

A Magyarország ezen törekvéseiben a közönség részéről már eddig is nagy támogatásban részesül, s így mint a nyilvánosság és a közérdek organuma folytonosan fejlődve és megerősödve áll jövőben is a közönség szolgálatára.

A „MAGYARORSZÁG” előfizetési ára:

SZERKESZTŐSÉG: VIII. ker., Fhg Sándor-utca 2. sz.	Egész évre 14 frt — kr. Félevre 7 „ Negyedévre 3 „ 50 „ Egy hónapra 1 „ 20 „	KIADÓHIVATAL: IV. ker., Rostély-utca 2. sz.
---	---	---

A magas kormány kezdeményezése folytán 3,000,000 frt alaptőkével alapított

Hungária műtrágya-, kén-sav- és vegyi ipar részvény-társaság

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kén-savval feltárt tisztított kitűnő minőségű műtrágyáit: **csontliszt-, spodium-, ammoniak és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet,**

— THOMAS-SALAKOT, —

chilisalétromot, kén-savas kalit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender- stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltenek. — Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: **VI., Váci-körút 21. sz.** (Iparudvar), hová a levelek és megrendelések intézendők. — Telefon-szám 882.

1. 28-52.

Mindennemű műtrágya. **Thomas-salak.**

Nyomatik a kiadó Hussár István könyvnyomdájában Nyitrán.